

Riktlinjer för kamerabevakning i Motala kommun

Diarienummer:	KS-2025/00140
Paragraf:	§ 109
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Beslutsdatum:	27 maj 2025
Informationsklassning:	1
Dokumentansvarig:	Säkerhetssamordnare samhällsskydd och beredskap
Giltighetstid:	2026-05-01

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Syfte	3
Lagrum	3
Bakgrund.....	5
Lägesbild	5
Förebyggande åtgärder.....	5
Mindre ändringar	6
Uppföljning.....	6
Förberedelse och beslut.....	6
Inköp och driftsättning.....	7
Inköp av licenser och server	7
Inköp av utrustning	7
Inköp av bevakningsåtgärder	7
Underhåll och service av kameraanläggning.....	8
Underhåll.....	8
Upplyningsplikt	8
Kameraövervakning och bevakning får inte ske av en lokal	8
Förteckning över kameror.....	8
Hantering av inspelat materiel.....	8
Förvaring och gallring av inspelat material	8
Behörighet, granskning och utlämnande av inspelat material	9
Roller och ansvar och prioritering	9
Roller	9
Ansvar	9
Ansvar för kameraanläggnings processen	10
Förberedelse.....	10
Inköp och driftsättning.....	10
Underhåll och service	10
Hantering av inspelat material.....	11
Prioritering.....	11
Upphandling.....	11
Bilagor.....	11

Sammanfattning

Denna riktlinje styr Motala kommuns samordning av kamerabevakning som en av flera åtgärder för att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar. Riktlinjerna tydliggör kommunens förhållningssätt samt beslutsgång och ansvarsfördelning.

Syfte

Motala kommun har som mål att vara en trygg och säker kommun att bo och verka i. Vi ska arbeta proaktivt med säkerhetsfrågor, brottsförebyggande insatser och civil beredskap. Som en del av detta arbete kan kommunen använda sig av kamerabevakning som syftar till att minska skadegörelsen på och vid kommunens fastigheter samt vid allmänna platser/ytor. I kombination med andra brottsförebyggande åtgärder kan kamerabevakningen vara en åtgärd för att sträva efter ökad trygghet och säkerhet i vårt samhälle.

Riktlinjerna åskådliggör vilka regler och lagar som gäller för att möjliggöra uppsättning och användande av bevakningskameror vid kommunens fastigheter och lokaler och platser. Riktlinjerna åskådliggör också att gällande lagstiftning efterlevs både före, under och efter installation av kamerabevakning.

Kameraövervakning (realtid) kan användas för andra ändamål än att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar, såsom exempelvis att förebygga olyckor och utöva tillsyn över till exempel vårdtagare. Denna riktlinje omfattar inte dessa typer av bevakning.

Motala kommun är generellt positiv till kamerabevakning i sina fastigheter förutsatt att kommunens riktlinjer och allmän lagstiftning följs. Vid behov av kameraövervakning ska kommunens säkerhetsfunktion kontaktas för hjälp och stöd med analyser och bakgrundsdokumentation.

I samband med ny- och ombyggnationer är det lämpligt att se över behovet av kamerabevakning och andra tekniska säkerhetssystem för att integrera dessa i projektet redan på ett tidigt stadium.

För samordning av kommunens kamerabevakning ansvarar säkerhetsfunktionen på Gemensam ledningsförvaltning.

Lagrum

Möjligheten att bedriva kamerabevakning styrs av två lagar,

- Kamerabevakningslagen (2018:1200) och
- Dataskyddsförordningen (GDPR) (EU-förordning 2016/679).

Den 1 april införs nya regler i kamerabevakningslagen¹. De nya reglerna ska göra det enklare för kommuner att använda kamerabevakning, men innebär också ett annat ansvar.

De nya reglerna innebär att Motala kommun från och med 1 april 2025 inte längre behöver söka tillstånd hos Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) för att kamerabevaka. Istället får Motala kommun ett tydligare ansvar för att själva bedöma om kamerabevakningen följer reglerna i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen. Det införs nya krav som innebär att det ska finnas en dokumenterad intresseavvägning för kamerabevakningen, och all pågående bevakning ska registreras i en förteckning. Kraven gäller för all bevakning även för den verksamhet som tidigare inte var tillståndspliktig.

Finns det sedan tidigare ett tillstånd från IMY för en bevakning så gäller tillståndet som dokumenterad intresseavvägning, förutsatt att inga förändringar som påverkar bedömningen av bevakningen har skett sedan tillståndet beviljades.

Integritetsskyddsmyndigheten har tillsynsansvar och kan utdöma sanktioner för den som bryter mot krav på dokumenterad intresseavvägning, krav på förteckning eller kravet på upplysning om den pågående kamerabevakning. Precis som tidigare kan också sanktioner utdömas om de bedömningar som görs inte följer dataskyddsregelverket.

Vid bedömning ska Motala kommun särskilt titta på behovet av övervakningen för att förebygga, avslöja eller förhindra brott, förhindra olyckor eller liknande ändamål samt hur övervakningen ska utföras och vilket område som ska bevakas.

All kamerabevakning är en form av behandling av personuppgifter och därför får övervakningen endast ske för ett i förväg bestämt syfte.

Dataskyddsförordningen har stor påverkan på kamerabevakning, genom att de uppgifter som behandlas till stor del kommer att vara personuppgifter och anses vara integritetskänsliga. Detta innebär att kraven på skydds- och säkerhetsåtgärder för bildhantering är höga redan i utgångsläget. Enligt Dataskyddsförordningen får personuppgifter bara samlas in för särskilda, uttryckligen angivna och berättigande ändamål och får inte användas för något annat syfte. Detta innebär att avsikten med kamerabevakning måste bestämmas innan bevakningen påbörjas.

¹ [Ändringar i kamerabevakningslagen innebär nytt ansvar för kommuner och regioner | SKR](#)

Bakgrund

Olika typer av brottslighet, till exempel inbrott, skadegörelse och brandtillbud, orsakar årligen kommunen stora kostnader. Att installera larm i fastigheter kan indikera en inträffad incident men medför inte den form av bevisning som en bildsekvens från en kamera kan ge. I sammanhanget är det dock viktigt att komma ihåg att kamerabevakning inte i första hand är en förebyggande åtgärd, även om det kan ha en viss avskräckande effekt. Det är inte heller självklart att en kamera kan leda till bildbevis som kan identifiera en gärningsman.

Utifrån dessa förutsättningar ska kamerabevakning ses som ett komplement till andra skyddsåtgärder. Kamerabevakning är ett bra och effektivt verktyg i rätt sammanhang men är inte en universallösning som passar överallt. Det är därför viktigt att det görs en ordentlig analys av lägesbilden och alternativa lösningar innan kamerabevakning installeras för att uppnå ett så bra och kostnadseffektivt skydd som möjligt.

I dag finns många olika kamerlösningar att tillgå, det finns kameror som spelar in, kameror som sänder i realtid och kameror som är kopplade till en larmcentral där personalen kan tala direkt till den som syns i bild via högtalare. Dessa olika lösningar passar för olika typer av miljöer och uppfyller olika syften med kamerabevakningen.

Lägesbild

Den förvaltning som ser ett behov av att komma tillrätta med till exempel omfattande skadegörelse eller stölder ska inventera problemen. Ett första steg är att noga analysera brottsligheten på platsen. Analysen bör ge svar på vilka platser det rör sig om, vilken typ av brottslighet som förekommer, hur frekvent problemet är och vilka effekter och kostnader som uppstår. Detta sker i samverkan med säkerhetssamordnare och/eller Brottsförebyggande rådet i Motala.

Förebyggande åtgärder

Utifrån analysresultatet bör även andra åtgärder än kamerabevakning övervägas, till exempel

- borttagande av träd, buskar och plank som skymmer sikten och förhindrar insyn - en översyn av förvaring och märkning av stöldbegärligt gods
- översyn av dörrar och fönster vad avser materialval, konstruktion, låsning etc.
- installation eller översyn av lås- och larmsystem - kompletterande belysning
- flytt av containrar och papperskorgar samt borttagande av brännbart material
- översyn av tillträdesrutiner och lokalutformning

- ändrad användning av lokaler i fastigheten som ger fler besökare och användning en större del av dygnet
- förläggning av gång- och cykelvägar, motionsslingor och bilvägar förbi utsatta fastigheter
- om- eller nybyggnation i närheten som medför att området befolkas i högre utsträckning

Nämnden bör således även på annat sätt än genom kamerabevakning minska förutsättningarna för brottslighet. Inte minst viktigt är att kommunens personal vid olika tillbud uppmärksammar frågan och informerar bland annat barn och föräldrar i skolan om problemet och konsekvenserna av detta. De vidtagna åtgärderna ska dokumenteras i underlaget för beslut om att installera kamerabevakning.

Mindre ändringar

Tolkning och tillämpning av dessa riktlinjer inklusive mindre ändringar som föranleds av till exempel lagändringar eller länsstyrelsens beslut ankommer på kommundirektören. I övrigt gäller bestämmelserna i Kamerabevakningslagen (2018:1200) och Dataskyddsförordningen (GDPR).

Uppföljning

Enheten samhällsskydd och beredskap har det övergripande ansvaret att aktualitetspröva riktlinjen regelbundet, minst en gång per år, genom att hålla sig uppdaterad till senaste lagstiftning, händelser och nya rön.

Förberedelse och beslut

Om de förebyggande åtgärderna inte kommer tillrätta med problemet kan beslut om kamerabevakning fattas.

Beslut om kamerabevakning fattas av den nämnd som driver verksamhet på platsen. Nämnden ska i samband med behandlingen av ett ärende få del av den utredning som förvaltningen gjort med ledning av dessa riktlinjer. Samråd ska då också ha skett med fastighetsägaren och säkerhetsfunktionen (samhällsskydd och beredskap) på gemensam ledningsförvaltning.

Samordningen för processen kring installation av kamerabevakning kommer ske genom säkerhetsfunktionen på samhällsskydd och beredskap dock kommer den nämnd och förvaltning som ansvarar för kamerorna bistå med dokumenterad intresseavvägning och eventuellt konsekvensanalys, underlag och bedömningar till dokumentationen.

Det övergripande ansvaret för anläggningen och dess användning vilar på den verksamhetsansvariga nämnden. Nämnden utser i sin tur vem som ska vara ansvarig för anläggningen, till exempel verksamhets- eller enhetschef.

Ansvaret för den tekniska installationen och funktionen vilar, när installationen rör kommunens egna lokaler, på teknik och samhällsserviceförvaltningen genom projekt och underhålls enheten. För installationer i hyrda lokaler vilar även detta ansvar på verksamhetsansvarig nämnd.

Inköp och driftsättning

Ansvar för inköp av kamerautrustning och bevakningsåtgärder gäller enligt nedan.

Inköp av licenser och server

Gemensam ledningsförvaltnings IT- enhet är systemförvaltare och ansvarar för separat lagringsplats (server) och licenser finns tillgängliga när behov uppstår. Finansiering av lokala licenser för respektive enhet i kameraanläggning bekostas av projekt och underhålls enheten.

Systemägaren ansvarar för att IT-system förvaltas på verksamhetens bästa sätt och fattar de avgörande besluten om systemet anskaffning, driftgodkännande och avveckling i samråd med säkerhetsfunktionen på samhällsskydd och beredskap.

Inköp av utrustning

Säkerhetsfunktionen på samhällsskydd och beredskap kontaktar systemägaren för samråd inför inköp av utrustning. Systemägaren ansvarar för sakkunskap och kontakt mot extern leverantör vid behov. Säkerhetsfunktionen samråder med verksamheten som har behovet av kamerabevakning, vilken teknik som är bäst lämpad för behovet och syftet.

Kostnader belastar Gemensam Ledningsförvaltning.

Inköp av bevakningsåtgärder

Säkerhetsfunktionen på samhällsskydd och beredskap kontaktar verksamheten/förvaltningen för samråd inför beställning av bevakningsåtgärd.

Kostnader belastar Gemensam Ledningsförvaltning.

Underhåll och service av kameraanläggning

Underhåll

Kameraanläggning inklusive system ska regelbundet kontrolleras. Rutiner för detta finns på respektive förvaltning som beslutat om kamerabevakning. IT-enheten ansvarar för kontroll och uppföljning av server samt att ingen obehörig får tillgång till bildmaterialet.

Reparation och service av den fysiska kamerautrustningen på platsen ska ske genom ett grundserviceavtal med leverantören. Kostnader belastar projekt och underhålls enheten.

Upplysningsplikt

All kamerabevakning måste skyltas tydligt och tydlig information på webbsidan ska finnas. Innan kameror monteras ska en dialog och samverkan föras med fackliga företrädare, skyddsombud, skyddskommitté, elevkår eller motsvarande.

Kameraövervakning och bevakning får inte ske av en lokal

- när det där genomförs allmänna val
- när det där genomförs öppna möten dit allmänheten har tillträde

Förteckning över kameror

Varje nämnd skall föra en särskild förteckning över de kameror som satts upp för kamerabevakning och de beslut/tillstånd som gäller för denna bevakning. Av förteckningen skall framgå hur bevakningen anordnats, dess ändamål, vilken utrustning som används samt det område som bevakas. Vidare skall framgå vem som har det övergripande ansvaret för varje anläggning och tillämpningen av de bestämmelser som gäller för den. Gemensamma anvisningar för kamerabevakning.

Hantering av inspelat materiel

Förvaring och gallring av inspelat material

Bildmaterial ska förvaras i låst utrymme på separat server hos IT-enheten på Motala kommun om inte annat beslutas dvs exempel uppkoppling mot

extern larmcentral eller att det inte finns någon bildlagring alls. Bildmaterialet ska inte sparas längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet och vad tillståndet medger. Från och med 1 april 2025 kommer bildmaterialet sparas 30 dagar på Motala kommuns IT-server om det inte går till extern leverantör (larmcentral).

Behörighet, granskning och utlämnande av inspelat material

Personuppgiftsansvarige är ansvarig för det inspelade materialet.

Granskning av bilder får endast ske då tillbud inträffat. Förvaltningschef i den förvaltning som driver verksamhet i fastigheten kontaktar Säkerhetsfunktionen (samhällsskydd och beredskapsenheten) som har behörighet att begära ut inspelat material, antalet behöriga personer ska begränsas. Inspelat material omfattas av sekretess och får i övrigt inte spridas annat än till polis eller åklagare i samband med brottsutredning.

Begäran om utlämnande av inspelat material handläggs av Säkerhetsfunktion (samhällsskydd och beredskap) samt på begäran av polismyndighet eller åklagare.

Roller och ansvar och prioritering

Roller

Nämnd initierar behovet av kamerabevakning och enligt följande riktlinje tillser en behovs- och kostnadsanalys samt fattar beslut om installation av kamerabevakning. Nämnderna står också för finansiering av såväl förarbete och dokumentation.

Finansiering av införskaffandet av kamerabevaknings anläggningen sker genom Gemensam Ledningsförvaltning. När anläggning är etablerad tar projekt och underhålls enheten över driftansvaret och därmed förknippade underhållskostnader. Gemensamma ledningsförvaltning ansvarar för att det tecknas ett serviceavtal på kamerabevakningsanläggningen som sen projekt och underhålls enheten tar över ansvaret för.

Ansvar

Nämnderna är personuppgiftsansvariga för de personuppgifter som hanteras inom ramen för kamerabevakning. Personuppgiftsansvarig ansvarar för hanteringen av den inspelade materialet samt den regelbundna prövningen av bevakningsbehovet. Uppdraget för lagring av inspelat material sker på IT-enheten, gemensam ledningsförvaltning.

Ansvar för kameraanläggnings processen

Förberedelse

Behovs och kostnadsanalys
Förvaltningen i samråd med Säkerhetsfunktion

Intresseavvägning och konsekvensanalys ibland samråd
Förvaltningen i samråd med Säkerhetsfunktionen

Beslut
Personuppgiftsansvarig nämnd

Inköp och driftsättning

Inköp av utrustning (server)
Gemensam ledningsförvaltning, IT-enheten

Inköp av licens och serverutrymme
Gemensam ledningsförvaltning, IT-enheten

Inköp av bevakningsåtgärd
Förvaltning i samråd med Säkerhetsfunktion

Driftsättning
Verksamheten, Underhåll och Projekt i samråd med Säkerhetsfunktion

Underhåll och service

Underhåll av server
Gemensam ledningsförvaltning, IT-enheten

Underhåll kamerautrustning och skyltning
Projekt och underhåll, inre miljö och yttre miljö

Underhåll information på webbsida
Gemensam ledningsförvaltning, kommunikation enheten

Regelbunden prövning av behovet
Ansvarig nämnd

Företeckning på kameror
Respektive personuppgiftsansvarig nämnd

Hantering av inspelat material

Förvaring och gallring av inspelat material
Ansvarig personuppgiftsansvariga nämnd
(uppdrag kan delegeras till Gemensam ledningsförvaltning, IT-enheten)

Granskning och utlämnande av inspelat material
Förvaltningschef kan beställa uppdrag till säkerhetsfunktion på
samhällsskydd och beredskap

Förteckning behöriga
Gemensam ledningsförvaltning, säkerhetsfunktion

Prioritering

Vilket objekt som ska prioriteras beslutas i samråd med Säkerhetsfunktion
på samhällsskydd och beredskap tillsammans verksamhet under rådande
problembild.

Upphandling

Upphandling av kamerabevakning sker enligt gällande upphandlingsrutiner.
Ansvarig för upphandlingen är Samhällsskydd och beredskap.

Bilagor

Bilaga 1 Mall Förteckning kamerabevakning, [Steg 8 – Registrera kamerabevakningen i er förteckning | IMY](#)